

Esteban Bilbao Aranburu

*Ermua, Bizkaia
(1933-2024)*

Aurkibidea

Biografia

Malengoneko etxean jaioa. Aita Malengo baserrikoa zen eta ama, berriz, Mallabiko Apoitakoa. [Pilar](#) arrebarekin batera egin zitzaion elkarrizketa.

Zintak

ERM-216

- **Proiektua:** Ermuko Ahozko Ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Gonzalez, Esti
- **Data:** 2018-05-23
- **Iraupena:** 56 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar
- **Emalea:** Gonzalez, Esti

Pasarteak

1. Malengoko etxean; Patakonia etxea; ezizenak

- **Erref:** ERM-216/002
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:00:56. **Bukatu:** 00:03:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak

Laburpena:

Ermuko "Malengoko" etxean jaiotakoak dira. Izenaren jatorria. Patakonia etxea beraienean ondoan zegoen. Patakonia baserriaren izenaren jatorria. Igor Astarloaren aitak beti esaten zuen bere semeak Monakon etxea erosiko zuela. Horrenbeste errepikatzen zuen, "Monaco" deitzen hasi zirela lagunak.

2. "Malengo" etxearen izenaren jatorria

- **Erref:** ERM-216/003
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:03:32. **Bukatu:** 00:05:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

"Malengo" etxearen izena nondik ote datorren kontatzen du.

3. "Malengoko injinerua" zuten aita

- **Erref:** ERM-216/004
- **Iraupena:** 0:03:51. **Hasi:** 00:05:53. **Bukatu:** 00:09:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Guraso biak Mallabiakoak dituzte. Amak mojekin ikasi zuen Berrizen. Aita

injenierua zen baina ez zuen esaten. "Malengoko injenierua" deitzen ziotelako jakin zuten. Oso ikasle ona omen zen.

4. Gurasoen artean 18 urteko ezberdintasuna

- **Erref:** ERM-216/005
- **Iraupena:** 0:03:27. **Hasi:** 00:09:44. **Bukatu:** 00:13:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Aitak ikasketak nagusia zenean egin zituen. 1887an jaio zen eta Santanderren egin zituen peritu-ikasketak eta Bartzelonan injenieru-ikasketak. Gurasoen artean 18 urteko ezberdintasuna zegoen eta aitak 5 gutxiago zituela esaten zuen. Aitak Bartzelonako konturik ez zuen inoiz kontaktzen.

5. Malengoko etxean jaio ziren biak

- **Erref:** ERM-216/007
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:13:15. **Bukatu:** 00:15:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aitak 1924ean bukatu zituen injenieritzako ikasketak, 37 urte zituela. Bueltan ezkondu bazen ere, ez dakite zehazki noiz. Malengoko etxea 1926an bukatu zen eta biak jaio ziren bertan.

6. Aitarene injenieritza-ikasketak

- **Erref:** ERM-216/009
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:16:18. **Bukatu:** 00:17:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Aita Santanderrera unibertsitatera joateko dirua nondik atera ote zuen hitz egiten dute. Baserrian ez zegoen dirurik, amona alarguna zen... Ziurrenik Santanderren lan egin zuen ere. Berandu erretiratu zen haien aita.

7. Gerra garaian Sestaora joan ziren

- **Erref:** ERM-216/011
- **Iraupena:** 0:04:27. **Hasi:** 00:18:00. **Bukatu:** 00:22:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Ermuara bueltata zenean, aitak Sestaon lan egiten zuen. Gerra hasi zenean, Ermuan zegoen errepresioari ihes egiteko familia osoa joan zen Sestaora bizitzera. Berrizkoa zen "Verdugo" izeneko batek aitari esan zion arazoren bat izaten bazuen (politikoki) noizbait, berarengana jotzeko.

8. Malengoko etxea eta errota eraikitzeke lurrak

- **Erref:** ERM-216/014
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:23:48. **Bukatu:** 00:25:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Malengoko etxea eraikitzeke, lehenengo lurrak erosi zituzten. Errota eta okindegia, etxea eta gero eraiki ziren. Lurrak erosteko dirua nola lortu zuten.

9. Aitak zentral elektriko bat sortu zuen

- **Erref:** ERM-216/017
- **Iraupena:** 0:04:12. **Hasi:** 00:26:33. **Bukatu:** 00:30:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Aita injenieria zuten eta etxe ondoan zentral elektriko txiki bat eraiki zuen. Mallabiako 80 baserriri argia ematen zion. Ogerleko bat ordaitzen zuen hilean baserri bakoitzak argindarra izateko. Nola funtzionatzen zuen kontatzen du Estebanek.

10. Argindarra kobratzera amonarekin

- **Erref:** ERM-216/018
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:30:45. **Bukatu:** 00:32:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Hasierako argindarrarekin etxeetan denbora berea bi bonbilla bakarrik egoten ziren piztuta. Batzuek tranpa egiten zuten. Esteban amonarekin joaten zen argindarraren zerbitzua kobratzera baserrietara. Asko hasarretu egiten ziren ordaindu egin behar zutelako.

11. Malengoko errota

- **Erref:** ERM-216/019
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:32:24. **Bukatu:** 00:33:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Baserría » Baserríko lanak » Erróta

Laburpena:

Etxean zentral elektrikoa jarri eta gero errota ere eraiki zuen aitak. Osaba okina zen. Ura nondik hartzen zen kontatzen du Estebanek. .

12. Malengoko errotarako ura nondik zetorren

- **Erref:** ERM-216/020
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:33:59. **Bukatu:** 00:36:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserríko lanak » Erróta

Laburpena:

Malengoko errota erabiltzeko ura bi lekutatik heltzen zen. Urari bidea emanaz, erroteren turbina ibiltzen hasten zen. Erróta eginda okindegia sortu zen.

13. Aita injenieri ona izan zen

- **Erref:** ERM-216/021
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:36:40. **Bukatu:** 00:37:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aita injenieria zen. Ideia oso onak zituen eta gauzak egiteko erraztasuna ere.

14. Garai batean Ermuan ur nahikorik ez

- **Erref:** ERM-216/023
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:38:06. **Bukatu:** 00:39:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Baserría » Baserríko lanak » Erróta

Laburpena:

Garai batean ez zegoen ur nahikorik Ermuko etxe guztientzat. Orduko alkatea zen Jose Luis Zubiaurrek Bizente Bilbaori eskatu zion ia errotako ura erabiltzeko aukera zuen herriak.

15. Errotak erabiltzen zuen ura gero etxeetara joaten zen

- **Erref:** ERM-216/024
- **Iraupena:** 0:03:52. **Hasi:** 00:39:53. **Bukatu:** 00:43:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

60. hamarkadan Ermua 1500 biztanletik 8000 biztanlera pasatu zen eta ez zegoen ur nahikorik denentzat. Malengoko errotara heltzen zen ura, gero ubideen bidez etxeetara banatzen zen.

16. Bizente Bilbaoren nortasuna

- **Erref:** ERM-216/027
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:45:23. **Bukatu:** 00:47:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Bizente Bilbao izan zuten aita. Pertsona ona zan eta kontalari ona zen. Pertsona aktiboa zen.

17. Bizente eta Feliciano Bilbao

- **Erref:** ERM-216/029
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:49:06. **Bukatu:** 00:51:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Egunkaria goitik behera irakurtzen zuen Bizente Bilbaok. Fisikoki nolakoa zen kontatzen dute. Feliciano zuen anaia eta oso ezberdinak ziren.

18. Familiako panteoia

- **Erref:** ERM-216/031
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:52:07. **Bukatu:** 00:53:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aitaren anai bat Argentinan bizi zen eta bi alabekin bueltatu zen Ermura. Garai

hartan "Espainiar gripea"ren epidemia zegoen eta bi alabak hil zitzaizkion. Panteoi bat eraiki zuen alabak bertan ehartzeko, Argentinara bueltatu zen eta ez zen inoiz gehiago itzuli. Panteoi berdinean dago Esteban eta Pilarren umetan galdu zuten anaia txikia ere.

19. Ama, lotsa gutxiko emakumea

- **Erref:** ERM-216/032
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:53:49. **Bukatu:** 00:54:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Ama alaia zen eta lotsa gutxiko emakumea. Sestaon bizi zirenean harategian gertatutako anekdota bat kontatzen dute.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-03-23

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com